

UCHWAŁA NR 454/LX/2024
RADY GMINY MAŁKINIA GÓRNA

z dnia 27 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Małkinia Górna na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) Rada Gminy Małkinia Górna uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Małkinia Górna na lata 2024-2030 w brzmieniu określonym w załączniku.

§ 2. Traci moc uchwała nr 148/XIX/2020 Rady Gminy Małkinia Górna z dnia 3 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Małkinia Górna lata 2020-2024.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Małkinia Górna.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jacek Bogdan

Załącznik do uchwały Nr 454/LX/2024
Rady Gminy Małkinia Górna
z dnia 27 marca 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ GMINY
MAŁKINIA GÓRNA NA LATA 2024-2030**

I. Wstęp

W dniu 22 czerwca 2023 r. weszły w życie ważne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zmieniają one terminologię stosowaną w ustawie – pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową. Zmiana ta zapewnia właściwe spojrzenie na jednostkę doświadczającą przemocy, a nie rodzinę jako taką, w której przemoc występuje. Zarówno osobami doświadczającymi przemocy w związkach bliskich, jak i jej sprawcami są bowiem konkretne - indywidualne - osoby, a jej przyczyną nie są dysfunkcje rodziny jako podstawowej komórki społecznej. Konwencja stambulska definiuje przemoc domową jako wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy też nie.

Nowelizacja rozszerza również dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc, a także zakres podmiotowego zastosowania ustawy. Krąg osób, na które będą oddziaływać jej zmienione przepisy został rozszerzony między innymi: o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz.U. 2021 r. poz.1249 ze zm.) określa system przeciwdziałania przemocy w Polsce. Wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji, określa sposoby postępowania z osobą doznającą przemocy domowej oraz ze sprawcą.

W art. 6 ust. 2 powyższej ustawy zostały określone zadania gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, do których należą:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej,
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia,
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

II. Podstawy prawne działań związanych z Przeciwdziałaniem Przemocy Domowej i zgodność z innymi dokumentami

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej jest dokumentem uwarunkowanym prawnie Program realizowany jest na podstawie następujących aktów prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997r. nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
- Uchwała NR 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030(Monitor Polski 2023r poz.1232)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm. oraz z 2023 r. poz. 289 i 535)
- Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 535)

- Rozporządzenie Rady Ministrów z 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. z 2023r. poz.1870)
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz.U. 2023 poz. 1165)
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz.U. 2023 poz.1166)
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (Dz.U.2023 poz. 1158)
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową (Dz.U. 2023 poz. 1159)
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U.2023 poz. 1164)
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej (Dz. U. 2023 poz. 1161)
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz.U. 2023 poz.1163)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U 2010r. Nr 201 poz. 1334)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U z 2011r. Nr 81 poz. 448)
- Ustawa z dnia 13 stycznia 2023r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023r. poz. 289)

- Uchwała NR 396/LII/2023 Rady Gminy Małkinia Górna z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Małkinia Górna
- Zarządzenie Nr 114/2023 Wójta Gminy Małkinia Górna z dnia 13 września 2023r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Małkinia Górna

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Małkinia Górna na lata 2024 - 2030 wpisuje się w cele i kierunki działań innych dokumentów strategicznych. Należą do nich m.in.:

- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Małkinia Górna,
- Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Małkinia Górna,
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Małkinia Górna.

III. Charakterystyka zjawiska przemocy domowej

Dla skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności właściwego określenia zadań, w tym organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, konieczna jest świadomość specyfiki zjawiska i wiedza na temat cyklu przemocy oraz sytuacji psychologicznej osób jej doświadczających. Poniżej przedstawiono pewne założenia teoretyczne związane ze zjawiskiem przemocy domowej.

W świetle art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Cechami charakterystycznymi przemocy są:

- **Intencjonalność** - jest to zamierzone działanie lub zaniechanie działania mające na celu sprawowanie kontroli nad ofiarą;
- **nierównowaga sił** - we wzajemnej relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą i przewagę tę wykorzystuje do osiągnięcia swojego celu, ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy, źródłem dysproporcji sił są zazwyczaj wiek, płeć, stan zdrowia oraz różne zależności, np. ekonomiczna czy relacja dziecko – rodzic, owo wykorzystanie siły i władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny jest elementem najbardziej znaczącym w przemocy domowej;
- **naruszanie praw i dóbr osobistych ofiary** - sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka takie jak: prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;

- **przyczyna cierpienia i bólu** - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody, co osłabia jej zdolność do samoobrony.

Wyróżniamy następujące formy i rodzaje przemocy:

- przemoc fizyczna,
- przemoc psychiczna,
- przemoc seksualna,
- przemoc ekonomiczna,
- zaniedbanie,
- cyberprzemoc.

Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem niosącym ryzyko uszkodzenia ciała. Przejawami przemocy fizycznej są uderzanie, szarpanie, kopanie, policzkowanie, duszenie, wykręcanie rąk, popychanie, rzucanie przedmiotami, przypalanie papierosem, plucie, napaść z użyciem broni, krępowanie lub uwięzienie, świadome stwarzanie niebezpiecznych sytuacji stanowiących zagrożenie fizyczne i inne.

Przez **przemoc psychiczną** rozumiemy umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Charakteryzuje się przymusem i groźbą, zastraszaniem, emocjonalnym wykorzystywaniem, za które uważa się oskarżanie, upokarzanie, wmawianie choroby psychicznej, poniżanie, obwinianie i manipulowanie poczuciem winy, izolowanie przez kontrolowanie lub zakaz kontaktu z innymi, zabranianie korzystania z telefonu, samochodu, zakaz opuszczania domu, etc.

Przemoc seksualna polega na wymuszaniu nieakceptowanych przez ofiarę zachowań, w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły fizycznej a także na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu.

Przemoc ekonomiczna rozumiana jest jako wszelkie działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy i przejawia się między innymi poprzez ograniczanie dostępu do pieniędzy lub informacji o stanie finansowym rodziny, zmuszanie do proszenia o środki finansowe na zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych, wykradanie pieniędzy z budżetu domowego, niedopuszczanie współpartnera do pracy zarobkowej.

Zaniedbanie jest to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych, emocjonalnych osób najbliższych.

Cyberprzemoc to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Cyberprzemoc to – podobnie jak przemoc tradycyjna – regularne, podejmowane z premedytacją działanie wobec słabszego, który nie może się bronić.

Mechanizmy przemocy:

- **Syndrom wyuczonej bezradności** - jest poddaniem się, zatrzymaniem działania, które wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi nie będzie to miało znaczenia dla zmiany sytuacji. Przejawia się w biernym znoszeniu przez ofiarę zachowań krzywdzących, pomimo, że czasem

ma ona świadomość, że zachowania te są bezprawne, naruszają prawa osobiste i normy społeczne. Ofiara ma poczucie, że jest krzywdzona, źle traktowana, że sprawca nie powinien tak postępować, że znęcanie się nad członkiem rodziny jest przestępstwem, jednak nie jest w stanie zmotywować się do działania.

- **Zjawisko prania mózgu** - to mechanizm polegający na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć, potrzeb. Działanie służące temu, aby osoba doświadczająca przemocy funkcjonowała zgodnie z życzeniem sprawcy. Konsekwencjami „prania mózgu” są m.in. utrata poczucia własnej wartości oraz podporządkowanie się sprawcy. Metody stosowane w „praniu mózgu” to: izolacja, poniżanie i degradacja, monopolizacja uwagi, doprowadzenie do wyczerpania, wywoływanie lęku i depresji, naprzemiennosc kary i nagrody.
- **Zespół stresu pourazowego PTSD** (ang. posttraumatic stress disorder) - to zaburzenia lękowe występujące u ofiar napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń, np. wojen, klęsk żywiołowych, wypadków drogowych. Dotyczą sytuacji, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Objawami PTSD są m.in. zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, złości, czujność, natarczywe wspomnienia, koszmary senne.
- **Proces wiktylizacji** oznacza proces stawiania się ofiarą, który stanowi konsekwencję zespołu zaburzeń stresu pourazowego. Jest to pokrzywdzenie, czyli doznanie krzywd i szkód w wyniku jakiegoś zdarzenia, a także działania prowadzące do tego, że dana osoba staje się ofiarą przemocy. Pokrzywdzenie takie obejmować może szkody materialne, krzywdy moralne, zmiany w psychice.
- **Syndrom sztokholmski** polega na tym, iż ofiary przemocy domowej są wdzięczne sprawcom za drobne przywileje, które jeszcze mają, za „miodowe miesiące”, za chwile spokoju i namiastkę uczucia, a czasem nawet za to, że żyją.
- **Mechanizm „psychologicznej pułapki”** - ofiara nie jest w stanie zrezygnować ze związku, w co tak dużo zainwestowała czasu, zapału, energii. Budzi zdziwienie fakt, że trwa ona w związku, który przynosi jej cierpienie, w którym jest upokarzana i nie respektuje się jej praw. Ciągłe żyje nadzieją, że będzie lepiej. Dlatego też inwestuje w ten związek. Obwiniając siebie za całe zło, wierzy, że jeśli bardziej się postara, to będzie lepiej. Ma poczucie, że zależy to właśnie od niej. Im więcej się stara i wkłada w to działanie więcej energii, tym trudniej jej zrezygnować.

IV. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Małkinia Górna

1. Charakterystyka gminy Małkinia Górna

Gmina Małkinia Górna położona jest w powiecie ostrowskim, w województwie mazowieckim. Graniczy z 3 gminami powiatu ostrowskiego: Ostrów Mazowiecka, Brok i Zaręby Kościelne oraz z 3 gminami z powiatu sokołowskiego: Sadowne, Kosów Lacki i Ceranów.

Gmina Małkinia Górna zajmuje powierzchnię 13 431 ha. Na dzień 31.12.2023r. na terenie gminy mieszkało 11.309 osób. Gmina Małkinia Górna obejmuje 27 miejscowości, które tworzą 29 sołectw. Sołectwa w Gminie Małkinia Górna to: Borowe, Błędnica, Daniłowo, Daniłówka Pierwsza, Daniłowo – Parcele, Glina, Grądy, Kańkowo, Kielczew, Klukowo, Małkinia Dolna, Małkinia Górna I, Małkinia Górna II, Małkinia Górna III, Małkinia Górna IV, Małkinia Górna V, Niegowiec, Orło, Małkinia Mała – Przewóz, Prostyn, Podgórze - Gazdy, Poniatowo, Rostki – Piotrowice, Rostki Wielkie, Sumiężne, Treblinka, Zawisty Nadbużne, Zawisty Podleśne, Żachy – Pawły.

Gmina Małkinia Górna to gmina rolniczo – przemysłowa o walorach rekreacyjno-turystycznych. Użytki rolne zajmują około 60 % jej powierzchni, tereny leśne ok. 30%. Wśród gospodarstw przeważają małe gospodarstwa rolne o powierzchni od 1 do 5 ha. Poza działalnością rolniczą i przemysłową w

gminie prowadzony jest handel detaliczny, budownictwo oraz działalność usługowa. W sferze usług dominują podmioty małe. Sieć gastronomiczna na terenie gminy ogranicza się do kilku punktów świadczących ww. usługi. Podmioty prowadzące działalność gospodarczą zapewniają obsługę mieszkańców gminy i najbliższej okolicy. W Gminie Małkinia Górna ponad 97 % firm zatrudnia do 9 osób.

W Gminie Małkinia Górna największymi pracodawcami są takie przedsiębiorstwa jak: Rockwool Polska Sp. z o.o., B.D. Art Sp. z o.o., oraz Ajinomoto Poland Sp. z o.o.

2. Demografia

Tabela 1. Sytuacja demograficzna gminy Małkinia Górna w latach 2020-2023

ROK	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym
2020	11.668	101	151	1.765	7.481	2.422
2021	11.494	78	159	2.213	6.874	2.407
2022	11.430	89	135	1.883	7.337	2.210
2023	11.309	81	136	2.007	7.027	2.275

Sytuacja demograficzna gminy Małkinia Górna w latach 2020-2023 ulega pogorszeniu, występuje tendencja spadkowa spowodowana mniejszą ilością urodzeń niż zgonów na przestrzeni tych lat.

3. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Małkinia Górna na przestrzeni lat 2021-2023.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań konieczne jest zdiagnozowanie i stałe monitorowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy domowej na terenie gminy. Zjawisko przemocy domowej jest problemem trudnym do zbadania, jego skalę oszacowano opierając na statystykach Ośrodka Pomocy Społecznej w Małkini Górnej na podstawie liczby formularzy „Niebieskich Kart” jakie wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2020-2023. Odzwierciedlają one przypadki ujawnionej przemocy, gdzie doszło do interwencji policji lub osoby doznające przemocy same zgłosiły problem jej występowania w rodzinie. Wiele przypadków, gdzie dochodzi do zachowań związanych z przemocą domową, nie wychodzi jednak poza „cztery ściany”. Można, więc przyjąć, że skala problemu w naszej gminie jest znacznie większa.

Zespół Interdyscyplinarny w Małkini Górnej działa od 2011 roku. Od tego czasu gromadzi dane statystyczne dotyczące ujawnionych przypadków stosowania przemocy domowej w oparciu o prowadzoną procedurę Niebieskie Karty. Wypełnienie przez uprawnione do tego podmioty formularza Niebieska Karta część A inicjuje wszelkie działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą.

Tabela nr 2. Liczba sporządzonych formularzy Niebieska Karta A przez instytucje uprawnione.

Instytucje uprawnione do wszczęcia procedury NK	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Pomoc Społeczna	1	3	3	4

Komisariat Policji	39	17	24	23
Służba Zdrowia	0	0	0	0
Oświata	0	0	0	0
GKRPA	0	2	0	0
Ogółem	40	22	27	27

W 2020 r. widoczny jest duży wzrost liczby wszczętych procedur „NK”. Mogło to mieć związek ze społeczną izolacją wywołaną przez pandemię COVID-19. W roku 2021 zaobserwowano znaczny spadek ilości wszczętych procedur „NK”, natomiast w 2022 r. odnotowano niewielki wzrost wszczętych procedur „Niebieska Karta”. W 2023r. liczba wszczętych procedur była na takim samym poziomie jak w roku 2022 .

Z danych tych wynika iż instytucją, która najczęściej wszczynaa procedurę jest Policja, kolejną jest Ośrodek Pomocy Społecznej . Placówki służby zdrowia i placówki oświatowe nie wszczęły ani jednej procedury NK. W podanym okresie odnotowano dwie procedury Niebieskich Kart wszczętych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela nr 3. Liczba zakończonych procedur Niebieska Karta

Zakończone Procedury NK ze względu na:	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Zrealizowanie indywidualnego planu pomocy	44	25	27	33
Braku zasadności podejmowania działań	3	0	0	1
Ogółem	47	25	27	34

Z powyższych danych wynika, że prawie wszystkie procedury Niebieskiej Karty zostały zakończone z powodu zrealizowania planu pomocy. Świadczy to o tym, że w rodzinach gdzie wszczęto procedurę były one zasadne, ponieważ występowała w nich przemoc. Na przestrzeni lat 2020-2023 tylko 4 procedury były zakończone z powodu braku zasadności podejmowania działań.

Jedną z cech charakterystycznych wszystkich rodzajów przemocy domowej jest dysproporcja sił, dlatego najczęściej dotyka ona osoby słabsze. Zazwyczaj są to kobiety, dzieci oraz osoby starsze bądź niepełnosprawne. Z analizy dokumentacji zgromadzonej przez Zespół Interdyscyplinarny oraz grupy robocze wynika, że na terenie gminy Małkinia Górna osobami najczęściej doznającymi przemocy są kobiety, natomiast osobami najczęściej stosującymi przemoc - mężczyźni. Tabele numer 3 i 4 przedstawiają dane liczbowe dotyczące osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc.

Tabela nr 4. Osoby stosujące przemoc ze względu na płeć w latach 2020 - 2023

Sprawca Przemocy	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Kobieta	0	1	0	1
Mężczyzna	40	21	27	33
Ogółem	40	22	27	34

Tabela nr 5. Osoby doznające przemocy ze względu na płeć w latach 2020 - 2023

Osoba doznająca przemocy	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Kobieta	40	21	27	33
Mężczyzna	0	1	0	1
Ogółem	40	22	27	34

V. Analiza SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). To efektywna metoda, która pozwala zidentyfikować słabe, silne strony oraz szanse i zagrożenia, jakie stoją przed instytucją w obliczu występującego problemu.

Mocne strony w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Słabe strony w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej
<ul style="list-style-type: none"> ❖ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej ❖ funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych ❖ aktualna i rzetelna diagnoza środowiska lokalnego pod kątem zagrożenia przemocą domową ❖ doświadczenia, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny zwłaszcza tej uwikłanej w przemoc, ❖ organizowanie szkoleń dla kadry, podmiotów stanowiących trzon Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ❖ współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej ❖ szeroka oferta GOKiS i „Świątlicy 2016” 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ brak mieszkań socjalnych, chronionych dla osób doświadczających przemocy, ❖ zbyt mała dostępność do specjalistów; ❖ zjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy, ❖ zagrożenie wypaleniem zawodowym pracowników wykonujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej ❖ niedostateczny dostęp rodzin dotkniętych problemami uzależnień do pomocy terapeutycznej (dojazd do innej miejscowości) ❖ brak warunków lokalowych sprzyjających współpracy z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy domowej ❖ brak Ośrodka Interwencji Kryzysowej na terenie powiatu
Szanse w zakresie rozwiązywania problemów społecznych związanych z przemocą domową	Zagrożenia w zakresie rozwiązywania problemów społecznych związanych z przemocą domową
<ul style="list-style-type: none"> ❖ rosnąca wiedza społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej i stereotypów z nią związanych ❖ możliwość podejmowania działań profilaktycznych – pogadarek, spotkań z dzielnicowymi i innych działań skierowanych do osób małoletnich, starszych, niepełnosprawnych na temat przemocy domowej ❖ niewielkie wahania liczby osób dotkniętych przemocą domową ❖ możliwość zapewnienia wsparcia ze strony asystenta rodziny oraz asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ szeroka dostępność alkoholu i innych środków psychoaktywnych ❖ kryzysy związków międzyludzkich wynikające z użytkowania stron internetowych o charakterze społecznościowym, towarzyskim ❖ używanie komunikatorów elektronicznych niezgodnie z ich przeznaczeniem, do działań o znamionach cyberstalkingu ❖ niewywiązywanie się opiekunów ze swych zadań wobec osób zależnych ❖ długi okres oczekiwania na leczenie odwykowe

<ul style="list-style-type: none"> ❖ rozwój systemu prawnych narzędzi oddziaływania na sprawcę przemocy domowej w tym do egzekwowania współpracy sprawcy w zakresie rozwiązania problemu przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ powstawanie coraz bardziej złożonych form relacji międzyludzkich, wśród , których klasyczna wspólnota rodzinna jest tylko jedną z opcji do wyboru ❖ stereotyp wizerunku pomocy społecznej ❖ niewielka motywacja osób stosujących przemoc do współpracy z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ❖ poczucie bezkarności osób stosujących przemoc ❖ trudności z nawiązaniem współpracy z osobami dotkniętymi przemocą
--	---

VI. Prezentacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Małkinia Górna

1. Zasady działania Programu

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz w celu podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej program oparty został na zasadach:

- Wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24.04.2003r. o działaniu pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12.03.2004r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy domowej i jej następstw.
- Jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby.
- Szczególnej ochrony dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych poprzez udzielanie im i osobom zobowiązanym do zaspokajania ich potrzeb, szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jakości ich funkcjonowania.

Program określa szczegółowe działania do realizowania ukierunkowane na:

- rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej
- zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej
- oddziaływanie na sprawców przemocy
- kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej
- edukację i profilaktykę mieszkańców gminy.

2. Adresaci Programu

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Małkinia Górna. Adresatami programu są:

- osoby zagrożone przemocą domową
- osoby doświadczające przemocy domowej
- osoby stosujące przemoc domową

- świadkowie przemocy domowej
- podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy domowej
- społeczności lokalnej

3. Realizatorzy Programu

Program realizowany będzie przez instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Małkini Górnej
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Małkini Górnej
- Urząd Gminy w Małkini Górnej
- Komendę Powiatową w Ostrowi Mazowieckiej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Mazowieckiej
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Małkini Górnej
- Sąd Rejonowy w Ostrowi Mazowieckiej
- Placówki oświatowe
- Placówki służby zdrowia
- Organizacje pozarządowe
- Inne podmioty

4. Cel główny programu

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej, ochrona ofiar i świadków przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc domową, zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Małkinia Górna poprzez interdyscyplinarne i systemowe działania profilaktyczne, edukacyjne oraz rozwijanie profesjonalnego wsparcia dla osób dotkniętych i zagrożonych przemocą domową.

Celem głównym programu jest:

Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz ochrona ofiar przemocy domowej.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Poprawa dostępności i skuteczności pomocy kierowanej do ofiar i osób zagrożonych przemocą.
2. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej.

5. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU

Cel 1: Poprawa dostępności i skuteczności pomocy kierowanej do osób doznających przemocy i osób zagrożonych przemocą domową

Działanie :

1. Koordynacja działań lokalnych podmiotów.
2. Zapewnienie dostępu do systemu pomocy i specjalistycznego wsparcia.
3. Podniesienie wiedzy i umiejętności różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy i udzielających wsparcia.

Realizacja działania nr 1:

1. Obsługa Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
2. Prowadzenie i realizacja planu pomocy rodzinie doświadczającej przemocy w oparciu o grupy diagnostyczno-pomocowe zespołu interdyscyplinarnego.
3. Stała diagnoza zjawiska i monitorowanie działań podejmowanych przez lokalne podmioty.

Realizacja działania nr 2:

1. Prowadzenie punktu informacyjnego dla osób doznających przemocy przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w szczególności w oparciu o procedurę Niebieskich Kart.
3. Świadczenie pracy socjalnej osobom doznającym przemocy oraz osobom i rodzinom zagrożonym.
4. Zatrudnienie w Ośrodku Pomocy Społecznej specjalisty z zakresu wspierania osób doznających przemocy.

Realizacja działania nr 3:

1. Gromadzenie informacji na temat potrzeb szkoleniowych.
2. Finansowanie udziału w szkoleniach i konferencjach dla członków zespołu interdyscyplinarnego oraz pracowników instytucji wchodzących w skład zespołu jak również innych służb, instytucji i organizacji bezpośrednio stykających się z przemocą.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ liczba rodzin objętych indywidualnym planem pomocy w ramach zespołu interdyscyplinarnego,
- ✓ liczba osób i rodzin korzystających z Punktu Informacyjnego, pracy socjalnej.
- ✓ liczba założonych Niebieskich Kart,
- ✓ liczba przeszkolonych osób bezpośrednio stykających się z problemem,

Cel 2: Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej.

Działanie:

1. Ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy.
2. Podwyższanie i nabywanie umiejętności społecznych w tym: rozwiązywania konfliktów oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością.

Realizacja działania nr 1:

1. Przygotowanie i rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy z wykorzystaniem biuletynu i strony internetowej gminy.
2. Opracowanie lub zakup i dystrybucja materiałów na temat przemocy i jej skutków.
3. Udział w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy.

Realizacja działania nr 2:

1. Prowadzenie działań edukacyjno-profilaktycznych w szkołach i środowisku lokalnym.
2. Udział członków zespołu w szkoleniach, seminariach i konferencjach o tematyce przeciwdziałania przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ liczba rozprowadzonych materiałów o charakterze informacyjno - edukacyjnym,
- ✓ liczba zrealizowanych działań edukacyjno-profilaktycznych,
- ✓ liczba przebytych szkoleń, konferencji i seminariów przez członków zespołu.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Działanie:

1. Kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz programach psychologiczno-terapeutycznych
2. Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych

Realizacja działania nr 1:

1. Wydawanie skierowań do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych
2. Wydawanie skierowań do uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych

Realizacja działania nr 2:

1. Monitorowanie uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych
2. Monitorowanie uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba wydanych skierowań do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz programach psychologiczno-terapeutycznych
- ✓ Liczba osób stosujących przemoc domową które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny, program psychologiczno-terapeutyczny

6. OCZEKIWANE EFEKTY PROGRAMU:

1. Pełna diagnoza zjawiska na terenie Gminy.
2. Zwiększenie wrażliwości społecznej wobec aktów przemocy.
3. Podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy.
4. Zwiększenie dostępności pomocy.
5. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy.
6. Poprawa funkcjonowania rodzin.

7.HARMONOGRAM

Cel 1. Poprawa dostępności i skuteczności pomocy kierowanej do ofiar i osób zagrożonych przemoc

LP	Działanie	Opis działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1	Koordinacja działań lokalnych podmiotów.	<p>1. Obsługa Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.</p> <p>2. Prowadzenie i realizacja planu pomocy osobie doznającej przemocy w oparciu o grupy diagnostyczno-pomocowe zespołu interdyscyplinarnego.</p> <p>3. Stała diagnoza zjawiska monitorowanie działań podejmowanych przez lokalne podmioty</p>	2024-2030	<ul style="list-style-type: none"> - OPS; - ZI - Placówki oświatowe z terenu gminy Małkinia Górna; - GKRPA - Komisariat Policji; - placówki służby zdrowia
2	Zapewnienie dostępu do systemu pomocy i specjalistycznego wsparcia	<p>1. Prowadzenie punktu informacyjnego dla osób doznających przemocy przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p> <p>2. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w szczególności w oparciu o procedurę Niebieskich Kart.</p> <p>3. Świadczenie pracy socjalnej ofiarom przemocy oraz osobom i rodzinom zagrożonym.</p> <p>4. Zatrudnienie w Ośrodku Pomocy Społecznej specjalisty z zakresu wspierania osób doznających przemocy</p>	2024-2030	<ul style="list-style-type: none"> - OPS; - ZI - Placówki oświatowe z terenu gminy Małkinia Górna; - GKRPA - Komisariat Policji; - placówki służby zdrowia
3	Podniesienie wiedzy i umiejętności różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy i udzielających wsparcia.	<p>1. Gromadzenie informacji na temat potrzeb szkoleniowych.</p> <p>2. Finansowanie udziału w szkoleniach i konferencjach dla członków zespołu interdyscyplinarnego oraz pracowników instytucji wchodzących w skład zespołu jak również innych służb, instytucji i organizacji bezpośrednio stykających się z przemocą</p>	2024-2030	<ul style="list-style-type: none"> - OPS; - ZI - Placówki oświatowe z terenu gminy Małkinia Górna; - GKRPA - Komisariat Policji; - placówki służby zdrowia

Cel 2. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

LP	Działanie	Opis działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1	Ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy	<p>1. Przygotowanie i rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy z wykorzystaniem biuletynu i strony internetowej gminy.</p> <p>2. Opracowanie lub zakup i dystrybucja materiałów na temat przemocy i jej skutków.</p> <p>3. Udział w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy.</p>	2024-2030	<ul style="list-style-type: none"> - OPS; - ZI - Placówki oświatowe z terenu gminy Małkinia Górna; - GKRPA - Komisariat Policji; - placówki służby zdrowia
2	Podwyższanie i nabywanie umiejętności społecznych w tym: rozwiązywania konfliktów oraz sposobów radzenia sobie z agresją i	<p>1. Prowadzenie działań edukacyjno-profilaktycznych w szkołach i środowisku lokalnym.</p> <p>2. Udział członków zespołu w szkoleniach, seminariach i konferencjach o tematyce przeciwdziałania przemocy</p>	2024-2030	<ul style="list-style-type: none"> - OPS; - ZI - Placówki oświatowe z terenu gminy Małkinia Górna; - GKRPA - Komisariat Policji; - placówki służby zdrowia

	złością.		
--	----------	--	--

Cel 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Lp	Działanie	Opis działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1	Kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz programach psychologiczno-terapeutycznych	1.Wydawanie skierowań do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych 2.Wydawanie skierowań do uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych	2024-2030	Grupy diagnostyczno-pomocowe ZI
2	Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych	1.Monitorowanie uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych 2.Monitorowanie uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych	2024-2030	Grupy diagnostyczno-pomocowe ZI

8. MONITORING

Koordynatorem Programu jest Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego. Działania określone w programie są realizowane przez Zespół interdyscyplinarny oraz podmioty, o których mowa w art.9 ust 3 i 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Monitoring programu prowadzi Zespół interdyscyplinarny na podstawie danych i informacji przekazywanych przez poszczególnych realizatorów programu. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości.

Przy ocenie programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

1. Liczba osób/rodzin objętych pomocą,
2. Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
3. Ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
4. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych,
5. Ilość uczestników grup wsparcia,
6. Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”
7. Liczba ofiar przemocy domowej,
8. Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych i psychologiczno- terapeutycznych
9. Liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy,
10. Liczba interwencji związanych z przemocą domową

9.Sprawozdawczość

Podmioty realizujące program składają sprawozdanie Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego z realizacji programu do 31 stycznia każdego roku. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego do dnia 31 marca każdego roku przedkłada sprawozdanie z realizacji programu Radzie Gminy.

10. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków własnych Gminy Małkinia Górna zabezpieczonych w budżecie gminy w każdym roku budżetowym, oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

Realizacja Programu powinna przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy domowej na terenie gminy. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Osób Doznających Przemocy Domowej przygotowano na lata 2024-2030.